

N:o 127.

Af herr **P. Nilsson** i Bonarp, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående tullfrihet för omalen majs.*

Det är obestridligt, att majsen som fodermedel har stora förtjänster, och funnes förvissningen om att hit importerad majs endast användes till detta ändamål, skulle majstullens borttagande säkert ej röna ett så starkt motstånd. Men som erfarenheten från utlandet ger vid handen, att majsen, där den är tillräckligt billig, i stor utsträckning blandas med annan spannmål både för bryggeribehof och i brödsäd m. m., liksom den under samma förutsättning förmår uttränga potatisen från brännerierna och stärkelsefabrikerna, så ha från flera håll betänkligheter rest sig mot att borttaga den tullsats, som hos oss gäller för majs.

Då Kungl. Maj:t dock föreslagit årets Riksdag att lämna importen af majs fri, har Kungl. Maj:t äfven i någon mån behjärtat dessa farhågor, i det Kungl. Maj:t föreslagit, att en högre skatt skall drabba brännvin, tillverkad vid brännerier, där majs — och utländsk potatis — i större eller mindre utsträckning användes. Med ett sådant stadgande och under förutsättning, att tilläggsskatten bestämmes något mera effektiv än i det kungl. förslaget, torde man verkligen ha lyckats råda bot för den faran, att den tullfria majsen skulle skada potatisens afsättning vid brännerierna.

Men olägenheterna äro icke häfda därmed. Sålunda kan man förutsätta, att vår kornodling skulle komma att lida af konkurrensen med den billiga majsen, i det denna i betydlig utsträckning skulle komma att användas vid öltillverkningen. Emellertid torde

det icke erbjuda större svårigheter att förhindra detta, än när det gällt majsens bruk i brännerierna. Riksdagen har förberedts på att Kungl. Maj:t skall komma att för densamma framlägga ett förslag till maltdrycksbeskattning. En sådan förutsätter naturligtvis kontroll, och således kan lämpligen äfven därvidlag åsättas en högre skatt för bryggerier, som använda majs, allt i analogi med hvad som senast föreslagits för brännerier, som göra detsamma. Hvad återigen angår, att vissa bryggerier, s. k. svagdricksbryggerier, möjligen kunde blifva utan skatt och kontroll och således ej heller kunna drabbas af någon tilläggs-skatt, torde det icke böra hindra reformen. Ty dels använda dylika bryggerier i hvarje fall förhållandevis ej mycket korn, och dels torde det vara ett viktigt önskemål, att en billig, maltstark dryck kan framställas.

Men en billig majs kan äfven med fördel användas i stärkelsefabrikationen. Detta skulle komma att vålla stor skada för den inhemska potatisodlingen, för hvilken denna näringsgren på många trakter är en nödvändig förutsättning. Om därför förbud med verkande vite stadgades mot användande af majs för stärkelseberedningen, skulle det endast vara en gärd af rättvisa mot just de kargaste trakternas under små förhållanden arbetande landtmän. Att i detta fall stanna vid något slags tilläggsafgift såsom i nyss förut nämnda fall låter sig ej göra, då någon statskontroll ej äger rum vid stärkelsefabrikerna.

Den största faran för majs konkurrensen vid fri införsel torde emellertid vara uppblandningar i brödsäden. Om majs blandas i lämplig proportion med t. ex. hvete, är det svårt, att ej säga omöjligt, att utan en omständlig analys märka, att det är en sådan blandning. Man kan alltså vänta, att vid tillgång på tullfri, billig majs denna skulle i stor skala användas till blandning vid förmalning af brödsäd, hvarigenom de svenska sädesodlarnes utsikter till afsättning, redan nu inskränkta af en betydande import af utländsk brödsäd, ännu mer skulle minskas. Då resp. blandningar väl äfven oftast skulle döljas för konsumenterna och således i själfva verket icke vara annat än ett slags förfalskning, bör det ej bjuda statsmakterna emot att söka på lämpligt sätt förebygga dem.

Någon kontroll vid kvarnar och i bagerier torde åtminstone ännu icke vara att tänka på. Men däremot skulle säkert en lagstiftning kunna bringas till stånd, hvilken i analogi med hvad som gäller för margarinförsäljningen stadgade, att mjöl, blandadt med

majs, eller bröd, bakadt af sådant mjöl, skulle det förra försäljas i tydligt färgade och märkta säckar och det senare vara af en viss säregen form och tydligt påsatt märket: »majsbröd». Brott häremot åsattes vite. Den mjölköpande brödtillverkarens risk att själf blifva narrad och således oförskylldt straffad i afseende å mjölblandningar kunde förtagas genom stadgande om vitsord för ursprungsbevis i enlighet med den tanke, som låg till grund för Kungl. Maj:ts förslag angående kontroll å artificiella gödningsämnen, förelagdt 1902 års Riksdag.

Om majstullen skall borttagas, är det nödvändigt att, på sätt här antydts, förebygga majsens farliga konkurrens med inhemska landtmannaprodukter. En dylik åtgärd hindrar icke eller försvårar majsens användande såsom fodermedel, hvilket önskemål ju är grunden till att man vill ha bort majstullen och därmed vinna billigare pris för majs till kreaturen.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra samt med anledning af Kungl. Maj:ts nådiga proposition i ämnet, vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen i händelse af majstullens borttagande eller sänkande ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla:

att Kungl. Maj:t i eller såsom tillägg till ett blifvande förslag till maltskatt täcktes föreslå Riksdagen en särskild tilläggsafgift för öl, tillverkad i statskontrollerade bryggerier, där majs i större eller mindre mängd användes;

att Kungl. Maj:t ville redan för denna Riksdag framlägga ett lagförslag om förbud för användande af majs till stärkelsefabrikationen; samt

att Kungl. Maj:t likaledes till denna Riksdag ville inkomma med ett förslag, att mjöl, framställt af hvete, råg eller korn i förening med majs, endast måtte få försäljas i säckar af särskild färg och tydligt stämplade med ordet: »majsmjöl», samt att bröd, bakadt af mjöl, i hvilket ingår majs, endast måtte få säljas i en viss, säregen form och förses med tydlig stämpel: »majsbröd».

Stockholm den 2 februari 1903.

P. Nilsson.